

Woord vooraf

De lezingencyclus in de Nieuwe Kerk te Amsterdam zomer 1985 heb ik niet kunnen bijwonen. Op woensdagavond pleegt de Tweede Kamer te vergaderen en werk gaat vóór ontspanning.

Met genoegen benut ik deze kans om aandacht te vragen voor de toen en naar aanleiding daarvan gehouden beschouwingen. Met genoegen en een zekere voldoening. Bij alle openhartigheid komen de Staten-Generaal er niet slecht af. Verdediging overschaduwde de aanval. Zij steunt op vele zakelijke argumenten en op Daalders kostelijke tirade dat 'de crisistemming niet zelden gevoed wordt door groepen die daarbij bijkans een professioneel belang hebben'.

De titel van de bundel belooft wellicht te veel. Bewoners van het Binnenhof zullen na lezing niet het gevoel hebben dat zij binnensbuiten zijn gekeerd. Daarvoor zijn de artikelen te kort en sommige schrijvers te zeer buitenstaander.

Wie praktische aanbevelingen verwacht tot (verdere) verbetering van parlementaire activiteit, kan beter te rade gaan bij het rapport van de commissie onderzoek organisatie en werkwijze, dat in december 1985 verscheen.

De verhandelingen in dit boek ontlene hun waarde veeleer aan algemene ontleding van staatkundige theorieën en processen: monisme en dualisme, specialisme en generalisme, meeregeren en controleren, grote lijn en incidenten. Een analyse die niet altijd uitmondt in een kansrijke therapie.

Eenmaal wordt de therapie zelfs in de analyse gesmoord. Volgens Burkens 'zijn bij onze coalitiekabinetten personele mutaties vrijwel onmogelijk'. Vrijwel? Niet bij omgang met een gescheiden vrouw of het veroorzaken van blikshade (zie ook de bijdrage van Lipschits). Wel indien de Kamer het politieke beleid van een individuele minister op een bepaald punt heeft veroordeeld? De heer Burkens heeft mijn nieuwsgierigheid niet weinig geprikkeld. En is dat niet het wezenskenmerk van het gedrukte woord?

D. Dolman
Voorzitter Tweede Kamer

